

Gemeente
Amsterdam

Bijtprotocol Amsterdam

concept

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Doel	3
3 Bevoegd gezag	4
4 Bijtincidenten	4
4.1 <i>Licht bijtincident</i>	5
4.2 <i>Ernstig bijtincident</i>	5
5 Uitvoering	5
5.1 <i>Licht bijtincident, eerste keer</i>	5
5.2 <i>Ernstig bijtincident of licht bijtincident voor de tweede keer binnen twee jaar</i>	5
5.3 <i>Lichte bevelsbevoegdheid van de burgemeester bij een bijtincident</i>	6
6 Handhaving	7
6.1 <i>Kostenverhaal</i>	8
7 Verzoek intrekken maatregel	8

1 Inleiding

De openbare ruimte in Amsterdam wordt gedeeld met veel mensen en dieren. Agressieve honden mogen geen gevaar vormen. Vanuit oogpunt van veiligheid en welzijn van mensen en dieren is het gewenst dat wordt ingegrepen bij gevaarlijke en agressieve honden. In de Agenda Dieren 2015-2018 vastgesteld door de gemeenteraad op 21 april 2016, is besloten dat een bijprotocol wordt opgesteld.

In de gemeente hebben meerdere bijtincidenten met honden plaatsgevonden. Het is gewenst om beleid vast te stellen waarin maatregelen worden beschreven die genomen worden bij bijtincidenten. Het aantal en de ernst van bijtincidenten in Amsterdam is niet duidelijk. Met de registratie van meldingen van bijtincidenten wordt het aantal bijtincidenten inzichtelijk gemaakt.

Voorliggend beleidsdocument, Bijprotocol Amsterdam (Bijtprotocol), voorziet in hierin. Zo wordt in dit beleid uitleg gegeven over de uitvoering van het voorschrift in de Algemene Plaatselijke Verordening 2008 (APV), artikel 5.15 (gevaarlijke of hinderlijke honden) en worden mogelijke maatregelen beschreven waarin ingrijpen noodzakelijk is vanwege de verstoring van de openbare orde of de vrees voor het ontstaan daarvan en er (nog) geen sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift, als bedoeld in artikel 172, derde lid, Gemeentewet.

Het college en de burgemeester van Amsterdam, heeft ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft het Bijprotocol vastgesteld.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat bij overlast door honden zowel de politie/Openbaar Ministerie als de gemeente/politie kunnen optreden. Dit beleid ziet uitsluitend op de verantwoordelijkheden van de gemeente/politie en de manier waarop zij de haar toekomende bevoegdheden inzet.

De gemeente heeft een taak in het kader van de openbare orde en de Algemene Plaatselijke Verordening. Binnen de gemeente betreft dit respectievelijk taken van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. De burgemeester kan in onvoorziene situaties optreden. Het beleid beperkt zich tot het beschrijven van de relevante bevoegdheden in relatie tot bijtincidenten met honden.

2 Doel

Het Bijprotocol beoogt duidelijkheid te geven over de wijze waarop wordt ingegrepen na of bij een dreigend bijtincident. De maatregelen worden beschreven en met de registratie van incidenten kan het aantal incidenten inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij wordt opgemerkt dat het Bijprotocol zich beperkt tot bijtincidenten met honden. Dit betekent echter niet dat anderszins hinderlijke honden geen maatregel opgelegd kunnen krijgen als bedoeld in artikel 5.15

APV. In het Bijtprotocol is vastgelegd hoe in het algemeen wordt ingegrepen bij bijtincidenten. De incidenten zijn veelal afhankelijk van de specifieke situatie en omstandigheden. In voorkomende gevallen kan het college afwijken van het algemene beleid. Het college en de burgemeester kunnen hierbij zowel zwaardere maatregelen als lichtere maatregelen opleggen.

3 Bevoegd gezag

Het college van burgemeester en wethouders is, op grond van artikel 5.15 APV, bevoegd de eigenaar of houder van een hond te verbieden de hond uit te laten in openbaar gebied tenzij de hond kort is aangeliend of kort is aangeliend en gemuilkorfd als het college het gedrag van de hond hinderlijk of gevaarlijk acht en dit aan de eigenaar of houder van de hond is bekendgemaakt. De bevoegdheid te beslissen over de toepassing van artikel 5.15 APV is gemandateerd aan de Politie eenheid Amsterdam. Dit betekent dat de politie zich bezig houdt met de feitelijke uitvoering. In het vervolg wordt steeds politie genoemd als de politie zich namens het college met de uitvoering van artikel 5.15 APV bezighoudt.

De burgemeester van Amsterdam is, op grond van artikel 172, derde lid, Gemeentewet, bevoegd om bevelen te geven om een (dreigende) verstoring van de openbare orde te voorkomen. Deze zogenaamde lichte bevelsbevoegdheid bestaat in geval van acute situaties, waarbij geen sprake is van overtredingen van wettelijke voorschriften, en de burgemeester het wel nodig acht in te grijpen. Als er wel sprake is van een overtreding, bijvoorbeeld een overtreding van een kortaanlijn- of muilkorfgebod, is toepassing van de lichte bevelsbevoegdheid niet mogelijk.

4 Bijtincidenten

Bij een bijtincident met een hond kunnen inwoners of andere betrokkenen daarvan melding of aangifte doen bij de politie. De politie registreert de melding of aangifte. In de registratie wordt tenminste vastgelegd:

- personalia eigenaar/houder
- personalia benadeelde partij
- personalia eventuele getuigen
- gegevens van de bijtende hond met vermelding van ras, chipnummer, roepnaam, kopie paspoort en/of stamboomgegevens;
- context van het bijtincident
- gegevens van slachtoffer
- aard en omvang van letsel en schade
- andere of 'oudere' meldingen

Het bijtincident wordt beoordeeld en gekwalificeerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in 'lichte' en 'ernstige' bijtincidenten.

Na een bijtincident kan, desgevraagd, vrijwillig afstand gedaan worden van de hond. Als vrijwillig afstand wordt gedaan, zijn geen verdere stappen van de gemeente nodig.

4.1 Licht bijtincident

Er is sprake van een licht bijtincident als de hond een ander dier of persoon bijt, waarbij er bij het slachtoffer sprake is van gering letsel (bijvoorbeeld een kneuzing, bijtpuntjes in de huid of in de kleding) en/of kortdurende pijn en niet dringend (dier-)geneeskundige behandeling noodzakelijk is, of zou zijn geweest.

4.2 Ernstig bijtincident

Bij een ernstig bijtincident is sprake als de hond een persoon of dier bijt of aanvalt, waarbij sprake is van meer dan gering letsel (aanhoudende pijn, bloedingen, wonden, ontstekingen) en (dier-)geneeskundige behandeling is nodig of als er sprake is van (prooi) schudden of meerdere bijtwonden met meer dan gering letsel.

5 Uitvoering

5.1 Licht bijtincident, eerste keer

Bij een eerste licht bijtincident geeft de politie een schriftelijke waarschuwing aan de eigenaar of houder van de hond. Bij deze schriftelijke waarschuwing wordt aan de eigenaar of houder van de hond medegedeeld dat het vanuit oogpunt van openbare orde en veiligheid het gedrag van de hond niet acceptabel is, voorts wordt de eigenaar of houder van de hond gewezen op mogelijke maatregelen die hij/zij zou kunnen nemen om een volgend incident te voorkomen, zoals bijvoorbeeld:

- De hond aan te lijnen en te muilkorven in openbaar gebied,
- Veiligheidsmaatregelen in en rond de woning zodat voorkomen wordt dat de hond zonder begeleiding het huis of de tuin kan verlaten;
- Het raadplegen van een gedragsdeskundige.

Deze brief is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), hiertegen staat geen bezwaar of beroep open. De melder krijgt een afschrift van de brief.

Een tweede licht bijtincident door dezelfde hond binnen twee jaar, wordt gekwalificeerd als een ernstig bijtincident.

5.2 Ernstig bijtincident of licht bijtincident voor de tweede keer binnen twee jaar

Na een ernstig bijtincident besluit de politie tot gevaarlijkverklaring van de hond en wordt een kortaanlijngedbod van de hond en/of een muilkorfgedbod van de hond aan de houder of eigenaar

van de hond opgelegd. Het kortaanlijn- en muilkorfgebod zijn maatregelen die worden opgelegd op de grondslag van artikel 5.15 APV. In principe worden na een ernstig bijtincident beide maatregelen opgelegd, dus zowel een kortaanlijngebod als een muilkorfgebod. Er zijn echter situaties denkbaar waarin alleen een kortaanlijngebod voldoende is om herhaling van een bijtincident te voorkomen.

De houder of eigenaar van de hond ontvangt een voornemen tot gevaarlijkverklaring waarin de aanleiding wordt beschreven en de voorgenomen maatregelen zijn opgenomen. Het besluit is gemotiveerd op basis van de bevindingen en de geregistreerde gegevens. De houder of eigenaar van de hond krijgt gelegenheid om binnen één week een zienswijze kenbaar te maken. De zienswijze wordt betrokken bij het uiteindelijke besluit tot gevaarlijkverklaring en het opleggen van een maatregel. Nadat het besluit tot gevaarlijkverklaring en het opleggen van de maatregel bekend is gemaakt door toesturen van het besluit aan de houder of eigenaar moet vanaf dat moment de hond kortaangelijnd zijn en een muilkorf te dragen.

Een besluit tot gevaarlijkverklaring en het opleggen van een kortaanlijn- en/of muilkorfgebod is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en staat open voor bezwaar en beroep.

Maatschappelijke onrust in de directe omgeving van de hond bij ernstige of herhaalde bijtincidenten kan aanleiding geven om de hond aan nader onderzoek te onderwerpen en een gedragstest af te nemen. Afhankelijk van de omstandigheden kan ook in andere situaties een nader onderzoek nodig zijn. In voorkomende situaties wordt de eigenaar of houder gevraagd mee te werken.

Als de eigenaar of houder niet vrijwillig meewerkt en er is sprake van een overtreding (bijvoorbeeld van het reeds opgelegde muilkorf- en/of kortaanlijngebod), kan het college besluiten tot inbeslagname van de hond op de grondslag van artikel 5.31 Awb. Ook in dit geval wordt eerst een voornemen tot inbeslagname toegestuurd aan de houder of eigenaar van de hond en krijgt de houder of eigenaar gelegenheid om binnen een bepaalde termijn een zienswijze in te dienen. De zienswijze wordt betrokken bij de besluitvorming. Nadat het besluit is genomen, zal de hond in beslag worden genomen.

5.3 Lichte bevelsbevoegdheid van de burgemeester bij een bijtincident

Bij een ernstig bijtincident waarin nog geen aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, en waarbij de openbare orde wordt verstoord dan wel ernstige vrees bestaat voor het ontstaan daarvan, is de burgemeester bevoegd om, ter directe afwending van het gevaar, de hond in beslag te nemen op grond van artikel 172, derde lid, Gemeentewet (lichte bevelsbevoegdheid), tenzij de houder of eigenaar van de hond vrijwillig afstand doet. Van deze mogelijkheid mag slechts gebruik als sprake is van een concreet en actueel gevaar voor de openbare orde. Ook mag van deze bevoegdheid alleen gebruik worden gemaakt in uitzonderingssituaties en er geen andere, minder vergaande maatregelen getroffen kunnen worden. De kosten die verbonden zijn aan inbeslagname op grond van artikel 172, derde lid, Gemeentewet kunnen niet verhaald worden. Het burgemeestersbevel is een beschikking. Tegen deze beschikking staat bezwaar en beroep open.

Na inbeslagname wordt de hond overgebracht naar een opvanglocatie. De burgemeester geeft opdracht de hond te onderwerpen aan een gedragstest. De uitkomst van de gedragstest wordt besproken met de houder of eigenaar van de hond. Afhankelijk van de resultaten van de gedragstest van de hond en de bespreking daarvan met de houder of eigenaar, volgt nadere besluitvorming. Bezien zal worden of, en onder welke voorwaarden de hond terug kan naar de houder of eigenaar, of de hond elders herplaatst kan worden of moet de hond, in overleg met het Openbaar Ministerie, geëuthanaseerd worden. De vervolgbesluiten zijn besluiten in de zin van de Awb, tegen deze besluiten staat bezwaar en beroep open.

6 Handhaving

Zodra de hond is aangemerkt als gevaarlijk en een kortaanlijn- en muilkorfgebod opgelegd heeft gekregen, wordt toezicht gehouden op naleving van het gebod. Volgens het bepaalde in artikel 6.1 APV is het overtreden van het gebod aangemerkt als strafbaar feit. Overtreding van het gebod wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste drie maanden of met een geldboete van de tweede categorie. De hoogte van de geldboete is bepaald in artikel 23, Wetboek van Strafrecht en bedroeg in 2017 ten hoogste € 4.100,-

De strafbaarstelling op grond van de APV betekent dat zowel Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's) als politieambtenaren een bestuurlijke strafbeschikking mogen uitschrijven.

Met het straffen met een boete of hechtenis vindt directe handhaving plaats, de overtreder zal hiermee gestimuleerd worden om zich te houden aan de opgelegde maatregel. Daarnaast kan het college in die gevallen waarin (herhaaldelijk) een overtreding wordt geconstateerd een last onder bestuursdwang opleggen volgens de regels van de Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 5.3.1.e.v. Ook kan het college een last onder bestuursdwang opleggen indien het aanlijn- en muilkorfgebod is overtreden en daardoor opnieuw een bijtincident heeft plaatsgevonden.

Het opleggen van een last onder bestuursdwang is gericht op herstel door het ongedaan maken, beëindigen en voorkomen van de overtreding. Bij het opleggen van een last onder bestuursdwang wordt een termijn gegeven waarbinnen de overtreder de hond moet kortaanlijnen en muilkorven. Indien niet aan de last wordt voldaan zal de hond in beslag genomen worden, daarmee wordt de overtreding effectief beëindigd en wordt herhaling voorkomen. Tussen het constateren van het feit en het daadwerkelijk uitoefenen van bestuursdwang moet een redelijke termijn in acht genomen worden vanwege eisen van zorgvuldigheid.

In zeer spoedeisende gevallen mag direct met bestuursdwang opgetreden worden, zelfs voordat schriftelijk een besluit tot bestuursdwang is genomen. In een dergelijk zeer spoedeisend geval wordt achteraf het besluit tot toepassen van bestuursdwang genomen en op de gebruikelijke wijze

bekend gemaakt. Van een spoedeisende bestuursdwang kan sprake zijn als inbeslagname van de hond noodzakelijk is, maar op het moment van de overtreding niet direct sprake is van een verstoring van de openbare orde. Het geschonden belang is de veiligheid van inwoners en andere gebruikers en dieren in de openbare ruimte. Iedereen moet zich veilig kunnen bewegen zonder gebeten te worden. Het college lost met de inbeslagname en vastzetting van de hond zelf de gevaarlijke situatie (en de overtreding) op. Een gedragstest zal vervolgens moeten uitwijzen wat met de hond moet gebeuren. Op basis van de uitkomst van de gedragstest kan de hond onder voorwaarden, bijvoorbeeld het volgen van een gedragscursus, terug naar de eigenaar, elders worden herplaatst of, in overleg met het OM, geëuthanaseerd.

6.1 Kostenverhaal

Bij het toepassen van bestuursdwang kunnen de kosten die daarmee gepaard gaan verhaald worden op de overtreder. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten van transport, opslag, verzorging en het uitvoeren van de gedragstest.

7 Verzoek intrekken maatregel

De eigenaar of houder van de hond kan gemotiveerd verzoeken de opgelegde maatregel op te heffen. Aan het verzoek kan de succesvolle deelname aan een professioneel begeleidingstraject met betrekking tot het bijgedrag van de hond ten grondslag worden gelegd. Bij het verzoek kunnen de resultaten van een gedragstest uitgevoerd door een gecertificeerde instelling, worden gevoegd. Bij het ontbreken daarvan, kan het college verzoeken een gedragstest bij de hond af te nemen. Aan de inhoud en kwaliteit van de test kan het college nadere voorwaarden verbinden. De politie beoordeelt de noodzaak van een gedragstest en besluit of de opgelegde maatregelen kunnen worden ingetrokken.